

Resultaten eerste halfjaar 2019

**N.V. Eneco Beheer
Halfjaarbericht 2019**

Financiële kengetallen

Bedragen uit de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2019; in € 1 mln.

Resultaten

Brutomarge en overige opbrengsten

H1 2019	592
H1 2018	562

Bedrijfsresultaat (EBIT)

H1 2019	126
H1 2018	115

Kasstroom uit operationele activiteiten

H1 2019	-56
H1 2018	214

Totale opbrengsten

H1 2019	2.319
H1 2018	2.101

Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen (EBITDA)

H1 2019	272
H1 2018	230

Resultaat na belastingen uit voortgezette bedrijfsactiviteiten

H1 2019	79
H1 2018	75

Vermogen

Groepsvermogen

30 juni 2019	2.931
31 dec 2018	2.939

Rentedragende schulden

30 juni 2019	579
31 dec 2018	505

Balanstotaal

30 juni 2019	5.627
31 dec 2018	5.743

Investeringen (en acquisities) in vaste activa

H1 2019	134
H1 2018	181

Ratio's

Groepsvermogen/ totaal vermogen

30 juni 2019	52,1%
31 dec 2018	51,2%

Credit Rating

2019	BBB+
2018	BBB+

Inhoudsopgave

Bericht Raad van Bestuur	2
Resultaten en uitvoering strategie Eneco op koers	2

Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2019	9
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	10
Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	11
Geconsolideerde balans	12
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	13
Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen	14
Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers	15

Overige gegevens	29
Beoordelingsverklaring	29

Resultaten en uitvoering strategie Eneco op koers

Eneco heeft goede resultaten geboekt in het eerste halfjaar van 2019. De winst, het bedrijfsresultaat en de omzet stegen, terwijl in de uitvoering van de investeringsagenda belangrijke stappen werden gezet. Het opgesteld vermogen aan duurzame productiemiddelen steeg en bij de warmtenetten werd flink geïnnoveerd. De klantportfolio werd uitgebreid en er werden diverse samenwerkingsverbanden aangegaan die klanten helpen om te schakelen. Kortom: de uitvoering van Eneco's strategie loopt volgens plan, er is groei in duurzame productie, energielevering en innovatieve diensten. Hiermee blijft Eneco een koploper in de energietransitie en helpen wij klanten concreet met omschakelen, in de context van het grote maatschappelijk debat over het klimaatakkoord en verduurzaming.

- EBITDA stijgt met 18%, netto resultaat naar 79 miljoen euro
- 134 miljoen investeringen in duurzame productie
- 62 MW toename operationele duurzame productiebronnen
- Eneco grote investeerder hernieuwbaar productievermogen in Nederland
- Innovatie in warmtenetten

Goede financiële resultaten

De EBITDA groeide van 230 miljoen naar 272 miljoen euro, een stijging van ruim 18%. Het bedrijfsresultaat (EBIT) steeg met 10% van 115 miljoen euro naar 126 miljoen euro. Dit is te danken aan stijgende energieverkopen en de goede resultaten van de handelsvloer, mede als gevolg van verbeterde marktomstandigheden. De personeelskosten daalden met 9% naar 119 miljoen, deels als gevolg van herstructureringsprogramma's in Nederland en België. De bruto marge en overige opbrengsten steeg met 5% van 562 miljoen naar 592 miljoen euro.

De omzet steeg met bijna 10%, van 2,1 miljard naar 2,3 miljard euro, vooral dankzij acquisities uit het verleden die bijdroegen aan het resultaat. De in 2018 overgenomen activiteiten van E.ON Benelux telden nu volledig mee, en de recente aankoop van Robin Energie twee maanden. De winst na belastingen steeg van 75 miljoen naar 79 miljoen euro.

Opnieuw heeft Eneco een groot bedrag, 134 miljoen euro, geïnvesteerd. Het grootste deel is gestoken in nieuwe windparken, namelijk 75 miljoen euro. In België gaat het voornamelijk om het nog te bouwen offshore windpark Seamade. In Nederland betreft het vooral een reeks van investeringen in wind op land. In nieuwe zonneparken is 5 miljoen geïnvesteerd. De investering in innovatie, vervanging en uitbreiding van warmtenetten bedroeg 30 miljoen euro, terwijl in de warmteproductie 10 miljoen werd geïnvesteerd, met name in vergroening van het warmtenet in Utrecht, door middel van de Bio Warmte Installatie.

In het eerste half jaar van 2019 hebben ruim 60.000 Nederlandse klanten een duurzame stap gezet. Bijvoorbeeld door over te stappen op Eneco HollandseWind, of zij hebben geprofiteerd van de opbrengst van zonne-energie uit een Nederlands zonnepark door een StukjeZon af te nemen, of zij produceren zelf duurzame energie door de aanschaf van

Ruud Sondag, CEO van Eneco zegt:
'Ik ben tevreden dat de focus op de executie van de bedrijfsstrategie ook tot robuuste financiële verbeteringen leidt'.

bijvoorbeeld zonnepanelen. Duurzaamheid leeft in de maatschappij en Eneco helpt mensen en bedrijven bij de omschakeling die nodig is om de energietransitie te realiseren.

Groei in energielevering

Omschakelen betekent ook meer groene stroom leveren. Daarom is Eneco verheugd dat het op dit vlak een aantal mooie (zakelijke) overeenkomsten heeft kunnen afsluiten. Met Microsoft Nederland werd een overeenkomst werd aangekondigd waarbij Microsoft naar verwachting 360.000 MWh per jaar windenergie afneemt voor haar datacenters. Het is de tweede overeenkomst tussen Eneco en Microsoft, dat hiermee in totaal 720.000 MWh per jaar groene stroom afneemt.

Met deze overeenkomst is het aandeel stroom van Eneco van het windpark op zee Borssele III/IV (50%) zo goed als uitverkocht, zelfs al voordat de bouw is afgerond. Andere afnemers zijn onder andere Stedin, DSM en Royal Schiphol Group.

In Duitsland tekende Lichtblick haar allereerste power-purchase overeenkomst met windparkeigenaar PNE, waarmee consumenten en zakelijke klanten vanaf 2021 ongesubsidieerde groene energie krijgen van het Duitse windpark Papenrode, dat een capaciteit heeft van 13 MW.

Eneco-dochter WoonEnergie nam alle klanten over van Robin Energie, dat eind februari failliet werd verklaard. Circa 25.000, vaak kwetsbare, klanten in de sociale huursector worden voortaan beleverd door WoonEnergie.

Groei in duurzame productiecapaciteit

De energietransitie kan niet zonder de verschuiving van fossiele naar duurzame productiebronnen. Mede daarom wil Eneco haar eigen duurzame productiecapaciteit (opgesteld vermogen) uitbreiden naar 2200 MW in het jaar 2022. Daarvoor zijn ook het afgelopen half jaar belangrijke stappen gezet. In totaal is 62 MW operationeel geworden, er is 245 MW in aanbouw en werd voor ruim 97 MW aan investeringsbesluiten genomen. Het gaat hierbij om een mix van wind op land, wind op zee, zon op land en zon op dak, in België en Nederland, zoals in de onderstaande tabel wordt weergegeven.

Nieuwe duurzame productiebronnen van Eneco

Operationeel

		MW
Wind Onshore BE	Lou Wind	3
Wind Onshore NL	Nieuwe Waterweg	21
Wind Onshore NL	Hogezandse Polder	31
Zon op Dak BE & NL	8 projecten (o.a. extensie Audi Brussel 2,93MW, Volvo Gent 2,88MW)	7
		62

In aanbouw

		MW
Wind Offshore BE	Norther	92
Wind Offshore BE	Seamade	60
Wind Offshore NL	Blauwwind (Borssele III en IV)	73
Wind Onshore BE	Zeebrugge Pepsico	3
Wind Onshore BE	Zeebrugge Visveiling	3
Zon op Land NL	Tholen	9
Zon op Land NL	Reimerswaal	3
Zon op Dak BE	Sapa Ghlin	1
Zon op Dak NL	Flora Holland Eelde	1
		245

Investeringsbesluiten

		MW
Wind Onshore NL	Blaakweg	5
Wind Onshore NL	Delfzijl Geefsweer	25
Wind Onshore NL	Delfzijl Oosterhorn	38
Wind Onshore NL	Kabeljauwbeek	15
Zon op Dak BE & NL	5 projecten	14
		97

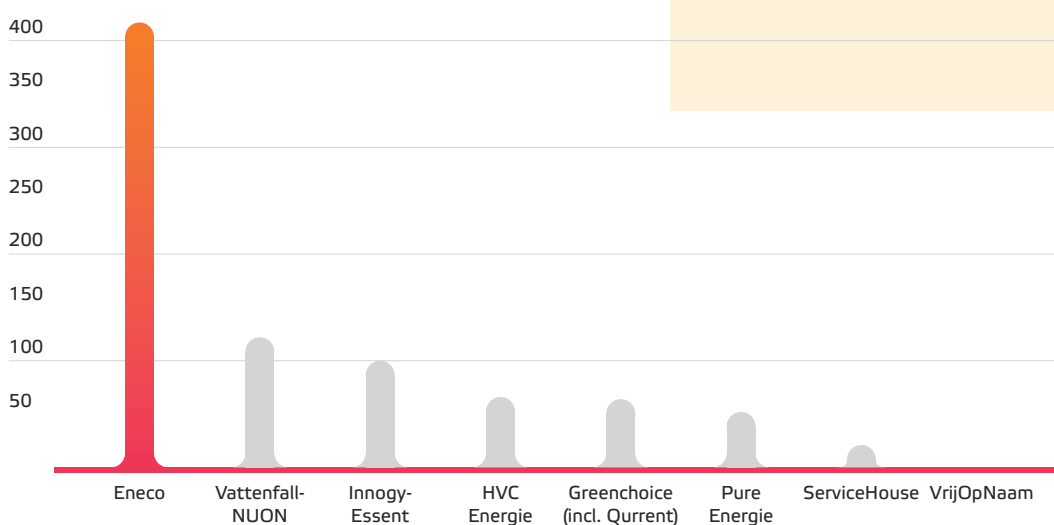
Alle MW getallen tegen Eneco aandeel.

Naast deze eigen bronnen sloot Eneco een 15-jarige overeenkomst voor de afname van alle groene stroom van Windpark Fryslân, het grootste nearshore windpark van Nederland. Eneco en Windpark Fryslân hebben daarvoor op 17 juli een langlopend afnamecontract getekend. Windpark Fryslân gaat jaarlijks 1.500 GWh groene stroom produceren. Dat komt overeen met het stroomverbruik van 500.000 huishoudens.

Eneco investeert veel in wind- en zonneparken in Nederland. Dat blijkt uit recent onderzoek van bureau CE Delft (2019). Onderstaande figuur geeft inzicht in de mate waarin elektriciteitsleveranciers (ondernemingen die stroom verkopen aan particuliere en zakelijke klanten in Nederland) in de periode 2013-2018 (t/m juli) hebben geïnvesteerd in hernieuwbaar productievermogen dat momenteel operationeel is in Nederland:

Geïnvesteerd hernieuwbaar productievermogen

In MW

Bron: CE Delft (2019), Investerings in hernieuwbaar vermogen in Nederland; vergelijking elektriciteitsleveranciers periode 2013-2018.

Met Nationaal Park de Hoge Veluwe werd per 1 april 2019 een samenwerking aangegaan, waarbij de Hoge Veluwe vijf jaar lang 100% groene stroom afneemt van Eneco. In dezelfde periode ondersteunt Eneco in het kader van natuurherstel een steenmeelproject, waarmee het Park probeert verzuring in de natuur tegen te gaan. Dit initiatief past goed bij de 'One Planet-visie' van Eneco, waarbij Eneco zichzelf, zijn leveranciers en klanten uitdaagt om binnen de grenzen van de aarde te functioneren.

Groei in innovatieve diensten

Eneco gelooft dat investeren in productiebronnen niet genoeg is. Innovatie is net zo belangrijk voor het slagen van de energietransitie, zowel bij mensen thuis, als bij zakelijke spelers.

Warmtenetten vormen een belangrijk onderdeel van ieder plan voor de energietransitie. Eneco werkt hard om bestaande netten te verslimmen. In de Haagse wijk Ypenburg werd een elektrodeboiler in gebruik genomen, waarmee een deel van de warmteproductie wordt geëlektrificeerd en een CO₂ besparing van ongeveer 1.260 ton per jaar wordt gerealiseerd. De elektrodeboiler wordt ook in gezet om het net te balanceren als er bijvoorbeeld een overschot aan duurzame elektriciteit is. Tevens zijn er sensoren in het net geplaatst en slimme meters in enkele tientallen huizen, met als doel te onderzoeken hoe in de toekomst efficiënter met het gasverbruik en de watertemperatuur in de warmtenetten kan worden omgegaan.

Omschakelen kan ook met de bestaande apparatuur bij de mensen thuis. Voor de gebruikers van een elektrische boiler heeft Eneco de Slimmeboiler-module ontwikkeld en geïntroduceerd. Hiermee wordt het water in de boiler opgewarmd op de momenten dat Eneco een groot aanbod wind- of zonnestroom heeft. Een mooi voorbeeld van de energietransitie in praktijk.

Voor diegenen die het groter willen aanpakken werd een minderheidsaandeel verworven in Energie in Huis, waarmee klanten van Eneco toegang krijgen tot de diverse producten en diensten van Energie in Huis, zoals warmtepompen, zonnepanelen, zonneboilers, isolatie, en financieel advies. De samenwerking met Roamlar Tech werd uitgebreid, zodat via de app van Roamlar Tech nu ook zelfstandige installateurs cv-ketels, boilers en warmtepompen kunnen installeren bij Eneco klanten.

Daarbij werd in juni met Remeha de handen ineen geslagen voor het op de markt brengen van een aantal cv-ketels en warmtepompen. Uniek daarbij is de GasLos garantie die Remeha geeft, die goed aansluit aan op de visie van Eneco. Remeha GasLos Garantie houdt in dat wanneer een wijk van het gas afgaat tijdens de levensduur van de nieuw aangeschafte cv-ketel, Remeha deze ketel terugneemt en klanten ook een korting krijgen op een nieuw en duurzaam systeem, passend bij hun woning.

Eneco eMobility nam het bedrijf Flow Nederland over, handelend onder de naam Flow Charging, waarmee circa 2.000 actieve laadpalen en 4.500 laadpassen aan de portfolio werden toegevoegd, waaronder van KLM en KPN. De totale portfolio beslaat nu zo'n 14.500 actieve laadpunten en 23.000 laadpassen, en toegang tot meer dan 70.000 internationale laadpunten. In Duitsland startte Lichtblick, in samenwerking met Eneco eMobility, een dochteronderneming gericht op de zakelijke markt. Deze richt zich in eerste instantie op de Hamburgse markt voor laadservices.

Op een ander vlak werd een samenwerking aangegaan met de Zweedse warmtepompleverancier NIBE. Hierdoor wordt het makkelijker voor -in eerste instantie- grote zakelijke klanten, zoals woningcorporaties, om over te stappen op warmtepompen. NIBE biedt onder andere elektrische warmtepompen aan die warmte kunnen onttrekken aan de buitenlucht, de ventilatielucht in huis of uit het grondwater. Daarmee vormen ze een duurzaam alternatief voor gasgestookte verwarming.

Verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers 2019

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	10
Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	11
Geconsolideerde balans	12
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	13
Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen	14
Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers	15
1. Grondslagen voor de financiële verslaggeving	15
2. Waarderingsgrondslagen	18
3. Seizoenspatroon van de activiteiten	18
4. Opbrengst energielevering en energie gerelateerde activiteiten	19
5. Belastingen	19
6. Bedrijfscombinaties en overige wijzigingen in consolidatiestructuur	20
7. Implementatie IFRS 16 'Leases' per 1 januari 2019	20
8. Afgeleide financiële instrumenten en reële waarde	26
9. Groepsvermogen	27
10. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	27
11. Gebeurtenissen na balansdatum	28

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Geen accountantscontrole toegepast.

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2019	Eerste halfjaar 2018
Opbrengst energielevering en energie-gerelateerde activiteiten	3.4	2.297	2.065
Inkoop energie en energie-gerelateerde activiteiten	3	1.727	1.539
Brutomarge		570	526
Overige opbrengsten		22	36
Brutomarge en overige opbrengsten		592	562
Personeelsbeloningen		119	131
Uitbesteed werk en andere externe kosten		190	195
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa		109	88
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties immateriële vaste activa		37	27
Overige bedrijfskosten		11	6
Bedrijfskosten		466	447
Bedrijfsresultaat		126	115
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-11	-1
Financiële baten		5	5
Financiële lasten		-11	-16
Resultaat voor belastingen		109	103
Belastingen	5	-30	-28
Resultaat na belastingen		79	75
Resultaatverdeling:			
Resultaat toe te rekenen aan minderheidsaandeelhouders		-	-
Resultaat toe te rekenen aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer		79	75
Resultaat na belastingen		79	75

Geconsolideerd overzicht gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

Geen accountantscontrole toegepast.

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2019	Eerste halfjaar 2018
Resultaat na belastingen		79	75
Niet-gerealiseerde resultaten die niet via de winst- en verliesrekening worden afgewikkeld			
Herwaardering van toegezegd-pensioenregelingen		-	-
Niet-gerealiseerde resultaten die wel via de winst- en verliesrekening worden afgewikkeld			
Translatieverschillen		-2	-
Ongerealiseerd resultaat kasstroomafdekkingen		-12	-8
Uitgestelde belastingverplichtingen kasstroomafdekkingen en afdekking netto-investering in buitenlandse entiteiten		2	2
Aandeel in niet-gerealiseerde resultaten van geassocieerde deelnemingen en joint ventures, na belasting		-6	-1
Totaal niet-gerealiseerde resultaten		-18	-7
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		61	68
Resultaatverdeling:			
Minderheidsaandeelhouders		-	-
Aandehouder van N.V. Eneco Beheer		61	68
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		61	68

Geconsolideerde balans

Met uitzondering van 31 december 2018 geen accountantscontrole toegepast.

x € 1 mln.	Toelichting	Per 30 juni 2019	Per 31 december 2018
Vaste activa			
Materiële vaste activa	7	2.733	2.495
Immateriële vaste activa		1.053	1.074
Financiële vaste activa	8	303	352
Totaal vaste activa		4.089	3.921
Vlottende activa			
Activa aangehouden voor verkoop		2	2
Immateriële activa en voorraden		154	178
Handelsdebiteuren		691	722
Belasting- en overige vorderingen		222	240
Afgeleide financiële instrumenten	8	173	176
Liquide middelen		296	504
Totaal vlottende activa		1.538	1.822
TOTAAL ACTIVA		5.627	5.743
Groepsvermogen			
Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer	9	2.927	2.936
Minderheidsbelangen	9	4	3
Totaal groepsvermogen		2.931	2.939
Langlopende verplichtingen			
Personeels- en overige voorzieningen		121	116
Leaseverplichtingen	7	192	-
Uitgestelde belastingverplichtingen		261	267
Afgeleide financiële instrumenten	8	71	76
Rentedragende schulden	7	445	464
Overige schulden		146	142
Totaal langlopende verplichtingen		1.236	1.065
Kortlopende verplichtingen			
Verplichtingen aangehouden voor verkoop		2	3
Personeels- en overige voorzieningen		11	20
Leaseverplichtingen	7	22	-
Afgeleide financiële instrumenten	8	130	150
Rentedragende schulden		134	41
Actuele belastingverplichtingen		8	8
Handelscrediteuren en overige schulden		1.153	1.517
Totaal kortlopende verplichtingen		1.460	1.739
TOTAAL PASSIVA		5.627	5.743

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Geen accountantscontrole toegepast.

x € 1 mln.	Toelichting	Eerste halfjaar 2019	Eerste halfjaar 2018
Resultaat na belastingen		79	75
Aanpassingen voor:			
Totale aanpassing voor kasstroom uit bedrijfsoperaties		-81	217
Totaal van ontvangen dividend en geassocieerde deelnemingen en joint ventures, betaalde en ontvangen rente en betaalde vennootschapsbelasting		-54	-78
Kasstroom uit operationele activiteiten		-56	214
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-135	24
Dividendbetalingen	9	-68	-64
Mutatie in langlopende rentedragende schulden		15	-32
Mutatie in langlopende leaseverplichtingen		-14	-
Mutatie in kortlopende rentedragende schulden		50	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-17	-96
Mutatie liquide middelen		-208	142
Saldo liquide middelen per 1 januari		504	465
Saldo liquide middelen per 30 juni		296	607

Geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen

Geen accountantscontrole toegepast.

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer								
x € 1 mln.	Gestort en opgevraagd kapitaal	Reserve translatie-verschillen	Reserve kasstroom afdekkingen	Ingehouden resultaten	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen	Minderheidsbelangen	Totaal groepsvermogen
Per 1 januari 2019	122	-7	-3	2.688	136	2.936	3	2.939
Resultaat na belastingen 2019	-	-	-	-	79	79	-	79
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-2	-16	-	-	-18	-	-18
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-2	-16	-	79	61	-	61
Winstbestemming 2018	-	-	-	68	-68	-	-	-
Dividend aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer	-	-	-	-	-68	-68	-	-68
Wijzigingen minderheidsbelang in dochtervennootschappen	-	-	-	-2	-	-2	1	-1
Totaal transacties met eigenaren van de vennootschap	-	-	-	66	-136	-70	1	-69
Per 30 juni 2019	122	-9	-19	2.754	79	2.927	4	2.931

Eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer								
x € 1 mln.	Gestort en opgevraagd kapitaal	Reserve translatie-verschillen	Reserve kasstroom afdekkingen	Ingehouden resultaten	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen	Minderheidsbelangen	Totaal groepsvermogen
Per 1 januari 2018	122	-6	10	2.613	127	2.866	3	2.869
Aanpassingen in openingsbalans per 1 januari 2018	-	-	-	13	-	13	-	13
Aangepaste openingsbalans per 1 januari 2018	122	-6	10	2.626	127	2.879	3	2.882
Resultaat na belastingen 2018	-	-	-	-	75	75	-	75
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-7	-	-	-7	-	-7
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-7	-	75	68	-	68
Winstbestemming 2017	-	-	-	127	-127	-	-	-
Dividend aan aandeelhouder van N.V. Eneco Beheer	-	-	-	-64	-	-64	-	-64
Totaal transacties met eigenaren van de vennootschap	-	-	-	63	-127	-64	-	-64
Per 30 juni 2018	122	-6	3	2.689	75	2.883	3	2.886

Geselecteerde toelichtingen op de verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers

1. Grondslagen voor de financiële verslaggeving

1.1 Algemene informatie

N.V. Eneco Beheer ('de vennootschap') is een vennootschap naar Nederlands recht, statutair gevestigd te Rotterdam en houdstermaatschappij van dochterondernemingen, deelnemingen in joint operations en joint ventures alsmede geassocieerde deelnemingen (deze gezamenlijk aangeduid als 'Eneco' of 'de Groep'). Eneco Groep N.V. houdt 100% van de aandelen van de vennootschap en is de uiteindelijke moeder. De vennootschap is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24246970.

Vanuit haar missie 'duurzame energie van iedereen' investeert de Groep in de verdere verduurzaming van de energieketen met als doel energie ook op langere termijn schoon, leverbaar en betaalbaar te houden voor onze klanten. De Groep richt zich op innovatieve energiediensten en producten. Hiermee kunnen klanten energie besparen, zelf of samen duurzame energie opwekken en energie terugleveren aan het energienet. Daartoe worden nieuwe diensten ontwikkeld die vorm en inhoud geven aan de energietransitie, onder meer via het platform Toon®, innovatieve flexdiensten en diensten gericht op energiebesparing. De Groep is behalve in Nederland ook actief in België, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

De belangrijkste strategische samenwerkingsverbanden betreffen deelnemingen, participaties en lidmaatschappen in windparken, zowel onshore als offshore, in zonneparken, in start-ups en in coöperaties. Dit zijn de gezamenlijke investeringen met Mitsubishi Corporation in het offshore windpark Luchterduinen, het offshore windpark in ontwikkeling Norther voor de Belgische kust en daarnaast de investering met partners (Partners Group, Shell, Mitsubishi Corporation en Van Oord) in het offshore windpark in ontwikkeling Blauwwind (Borssele III & IV). Vanaf 2018 neemt Eneco ook deel in het offshore windpark in ontwikkeling SeaMade in België. Verder neemt de Groep deel in de energiecentrale Enecogen VOF, in Groene Energie Administratie B.V. (Greenchoice) en in het Duitse Next Kraftwerke GmbH, exploitant van een virtuele energiecentrale ('Virtual Power Plant').

Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen opgenomen in miljoenen euro.

De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34 'Tussentijdse financiële verslaggeving' waarbij de geconsolideerde balans en het geconsolideerde kasstroomoverzicht in verkorte vorm zijn gepresenteerd. Deze cijfers dienen te worden gezien in samenhang met de geconsolideerde jaarrekening 2018 van de Groep. De geconsolideerde jaarrekening 2018 is opgesteld in overeenstemming met de per 31 december 2018 geldende International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Commissie, en Titel 9 Boek 2 BW.

Deze halfjaarcijfers zijn geautoriseerd voor publicatie door de Raad van Bestuur op 23 augustus 2019.

1.2 Nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden

Per 1 januari 2019 zijn een nieuwe IFRS-standaard, een nieuwe IFRS-interpretatie en een aantal wijzigingen in bestaande IFRS-standaarden door de Europese Commissie goedgekeurd en van kracht geworden. Voor zover relevant worden zij door Eneco vanaf die datum toegepast.

Nieuwe IFRS-standaard IFRS 16 'Leases'

Algemene impact van de toepassing van IFRS 16

Volgens deze standaard vervalt voor lessees (huurders) bij de verwerking van het leasecontract in de (half)jaarrekening het onderscheid tussen operating en finance leases en is off balance accounting in geval van operating leases niet langer toegestaan. Van bedrijfsmiddelen waarover de beschikkingsmacht bestaat op basis van een operating lease dient het gebruiksrecht in de balans te worden geactiveerd. Daartegenover staat een passivering van de leaseverplichting.

Voor lessors (verhuurders) vervalt dit onderscheid tussen een operating en finance lease niet. De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voor lessor accounting zijn in 2019 niet veranderd en zijn gelijk aan de in de jaarrekening 2018 vermelde grondslagen.

IFRS 16 is van toepassing voor boekjaren die starten op of na 1 januari 2019. Deze nieuwe standaard vervangt de bestaande regelgeving in IAS 17 'Leases', IFRIC 4 'Determining whether an Arrangement contains a Lease', SIC 15 'Operating Leases – Incentives' en SIC 27 'Evaluating the Substance of Transactions in the Legal Form of a Lease'. Eneco heeft gebruik gemaakt van een praktische mogelijkheid ('practical expedient') in IFRS 16 om bij de invoering van deze standaard het cumulatieve effect daarvan in de openingsbalans per 1 januari 2019 te verwerken en niet de vergelijkende cijfers 2018 aan te passen (zgn. 'modified retrospective approach').

Door de implementatie van IFRS 16 worden zowel de geleasede activa als de leaseverplichtingen in de balans verwerkt onder de 'Materiële vaste activa' en de 'Rentedragende schulden' tegen de contante waarde van in totaal € 220 mln. respectievelijk € 225 mln. Het gevolg van IFRS 16 is verder dat de geactiveerde geleasede activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur en via de 'Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa' ten laste van het resultaat worden gebracht. De leaseverplichtingen worden na eerste opname verminderd met de leasebetalingen en verhoogd door de oprenting. De interestkosten voor het oprenten worden via de 'Financiële lasten' in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Impact verandering van de definitie van een lease

Eneco heeft gebruik gemaakt van de praktische mogelijkheid in IFRS 16 om de bestaande contracten per de transitiedatum van 1 januari 2019 niet opnieuw te beoordelen op basis van de criteria van IFRS 16 of dit leaseovereenkomsten zijn of een lease bevatten. Dat betekent dat contracten die voorheen onder IAS 17 en IFRIC 4 kwalificeerden als een lease ook als zodanig onder IFRS 16 zijn aangemerkt. Contracten die voorheen niet werden gekwalificeerd als een lease zijn dat ook niet met ingang van 1 januari 2019. Dit laatste geldt ook voor de al tot en met 2018 bestaande inkoopcontracten voor energie, zoals vermeld in toelichting 29 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen' van de jaarrekening 2018, en voor zover gerelateerd aan specifieke productiecapaciteit (wind- of zonnepark).

Of nieuwe inkoop- of andere contracten aangegaan vanaf 1 januari 2019, een lease zijn of bevatten zal worden beoordeeld op basis van de IFRS 16-criteria. De verandering van de definitie van een 'lease' volgens de nieuwe regels heeft vooral betrekking op het concept van 'control' (beschikkingsmacht). IFRS 16 bepaalt dat of een contract een lease is of bevat, afhangt of Eneco als lessee (huurder) het recht van control heeft verkregen inzake het gebruik van een specifiek gedefinieerd actief voor een bepaalde periode in ruil voor betaling van een vergoeding.

Voor meer informatie, zie verder toelichting 7 van dit halfjaarbericht 'Implementatie IFRS 16 'Leases' per 1 januari 2019'.

Nieuwe Interpretatie IFRIC 23 'Uncertainty over Income Tax Treatments'

Deze interpretatie geeft richtlijnen voor de verwerking van onzekere (winst)belastingposities in de (half)jaarrekening. Eneco moet vaststellen of zij onzekere belastingposities afzonderlijk beoordeelt, dan wel als collectief. Een belastingplichtige entiteit moet een oordeel vormen en bepalen of elk ingenomen fiscale standpunt onafhankelijk moet worden beoordeeld of dat sommige ingenomen standpunten samen moeten worden overwogen. Die beslissing moet gebaseerd zijn op welke aanpak betere voorspellingen biedt voor het oplossen van de onzekerheid.

Eneco moet daarbij overwegen of het waarschijnlijk is (> 50%) dat de relevante autoriteit elk ingenomen fiscale standpunt of groep van ingenomen standpunten zal accepteren die Eneco ('de entiteit') heeft gebruikt, of van plan is te gebruiken, in de betreffende belastingaangifte:

- Als de entiteit concludeert dat het waarschijnlijk is dat een bepaald ingenomen fiscale standpunt wordt aanvaard, moet de entiteit de belastingpositie consistent met het ingenomen fiscale standpunt in zijn belastingaangifte behandelen.
- Als de entiteit concludeert dat het niet waarschijnlijk is dat een bepaald ingenomen fiscale standpunt wordt aanvaard, moet de entiteit het 'meest waarschijnlijke bedrag' of de 'verwachte waarde' van het ingenomen fiscale standpunt gebruiken bij het bepalen van de belastingpositie. Die beslissing moet gebaseerd zijn op welke methode betere voorspellingen biedt voor het oplossen van de onzekerheid.

Inherent aan de bedrijfsactiviteiten van Eneco, met diverse belastingplichtige entiteiten in meerdere belastingjurisdicties, is een aantal onzekere belastingposities in deze halfjaarcijfers 2019 verwerkt. Deze posities zijn conform de uitleg hiervoor in de cijfers opgenomen als het naar het oordeel van Eneco waarschijnlijk resp. niet waarschijnlijk is dat de belastingautoriteiten de posities zullen accepteren. De impact van deze onzekere belastingposities is niet materieel in het kader van deze halfjaarcijfers en is derhalve niet verder toegelicht.

Wijzigingen van diverse standaarden

Annual Improvements to IFRS Standards 2015-2017 Cycle

- IFRS 3 'Business Combinations': verduidelijking inzake het verkrijgen van zeggenschap ('control') over een bedrijf waarin al werd deelgenomen in de vorm van een joint operation; deze transactie wordt aangemerkt als een bedrijfscombinatie die 'in fasen is gerealiseerd' ('business combination achieved in stages') waarbij geldt dat het reeds gehouden belang in die joint operation wordt geherwaardeerd naar de reële waarde.
- IFRS 11 'Joint Arrangements': verduidelijking inzake het verkrijgen van gezamenlijke zeggenschap ('joint control') over een bedrijf waarin al werd deelgenomen in de vorm van een joint operation; in die situatie vindt geen herwaardering naar reële waarde plaats van de reeds gehouden deelneming in dat bedrijf.
- IAS 12 'Income Taxes': verduidelijking van de reeds bestaande regels inzake de verwerking van belasting op dividenduitkeringen waardoor die nu van toepassing worden op alle belastinggevolgen van dividenden en niet alleen meer in bepaalde specifieke situaties, waarin er verschillende belastingtarieven gelden voor uitgekeerde en niet-uitgekeerde winsten.
- IAS 23 'Borrowing Costs': verduidelijking inzake de situatie dat wanneer een specifieke lening nog uitstaat nadat de activa-post die daarmee verband houdt gereed is voor het beoogde gebruik of verkoop, deze lening onderdeel wordt van de algemene leningen van een entiteit. Aan de hand daarvan wordt het percentage berekend voor het activeren van rente als onderdeel van de kostprijs van het betreffende actief (zoals materiële vaste activa).

Wijziging in IAS 28 'Investments in Associates and Joint Ventures'

Deze standaard is aangepast om te verduidelijken dat een entiteit IFRS 9 'Financial Instruments', inclusief de vereiste bepalingen inzake bijzondere waardevermindering, toepast op andere langetermijnbelangen dan verkregen aandelen. Bijvoorbeeld verstrekte leningen vanuit Eneco aan de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture waarin wordt deelgenomen. Dit geldt alleen indien deze langetermijnbelangen onderdeel uitmaken van de netto-investering in de geassocieerde deelneming of joint venture. Voor de waardering van het aandelenbelang als onderdeel van deze netto-investering wordt de equity methode toegepast. Voor deze andere langetermijnbelangen gelden dan de waarderingsregels volgens IFRS 9 in plaats van voorheen die in IAS 28.

Overige nieuwe IFRS-standaarden, wijzigingen in bestaande standaarden en/of nieuwe interpretaties die op latere boekjaren van toepassing zullen zijn en/of nog niet zijn goedgekeurd door de Europese Commissie en/of niet relevant zijn voor de Groep, zijn niet nader toegelicht in dit halfjaarbericht.

2. Waarderingsgrondslagen

2.1 Waarderingsgrondslagen

De waarderingsgrondslagen en de grondslagen voor consolidatie van de halfjaarcijfers zijn consistent met de beschreven grondslagen in de jaarrekening 2018 met uitzondering van de toepassing van nieuwe en gewijzigde IFRS-standaarden en interpretatie(s), zoals uiteengezet in paragraaf 1.2.

2.2 Oordelen, schattingen en veronderstellingen

Het opmaken van deze halfjaarcijfers brengt mee dat het management oordelen, schattingen en veronderstellingen toepast die van invloed zijn op de verantwoorde bedragen en op de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. Dit betreft in het bijzonder de opbrengst van verkopen aan kleinverbruikers, of de Groep acteert als agent of principaal, de gebruiksduren van (im)materiële vaste activa, de bepaling van de reële waarde van de relevante activa en verplichtingen, bijzondere waardeverminderingen van activa en de belangrijkste (actuariële) parameters voor en inschattingen van de hoogte van de voorzieningen. De toegepaste oordelen, schattingen en veronderstellingen zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis, ervaring uit het verleden en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De werkelijke resultaten kunnen echter afwijken van de gemaakte schattingen. Toegepaste oordelen, schattingen en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Schattingwijzigingen worden verwerkt in de periode waarin de schattingen worden herzien indien de wijzigingen alleen op deze periode betrekking hebben. Indien de schattingwijziging tevens betrekking heeft op toekomstige perioden vindt wijziging prospectief plaats in de hiervoor relevante perioden.

3. Seizoenspatroon van de activiteiten

De levering en opwekking van energie is seizoensgebonden. In het winterseizoen bestaat een grotere vraag naar energie voor verwarming. In het zomerseizoen ontbreekt deze grotere energiebehoefte en wordt gedeeltelijk gecompenseerd door hogere energiebehoefte voor koeling van gebouwen. De opwekking van elektriciteit en de productie van gas en warmte is afhankelijk van de vraag en de marktprijzen. De opwekking van duurzame energie is voornamelijk

seizoensgebonden. Onder normale omstandigheden is de productie van windenergie hoger dan gemiddeld in de periode oktober tot en met maart en van zonne-energie in de zomermaanden. De productie van energie uit biomassa toont een stabiel patroon over het jaar.

4. Opbrengst energielevering en energie gerelateerde activiteiten

In de onderstaande tabellen is de opbrengst voor energielevering en energie-gerelateerde activiteiten uitgesplitst naar soort product en geografische markt.

	Eerste halfjaar 2019	Eerste halfjaar 2018
Elektriciteit	1.254	1.086
Gas	835	783
Warmte	165	157
Energie-gerelateerde activiteiten	43	39
Totaal	2.297	2.065

In de opbrengst Elektriciteit over het eerste halfjaar 2019 is voor € 65 mln. (eerste halfjaar 2018: € 56 mln.) aan overheidssubsidies opgenomen.

	Eerste halfjaar 2019	Eerste halfjaar 2018
Nederland	1.580	1.292
België	350	387
Duitsland	337	356
Verenigd Koninkrijk	30	26
Overig	-	4
Totaal	2.297	2.065

In de omzet over het eerste halfjaar van 2019 is voor de Duitse activiteiten circa € 130 mln. (eerste halfjaar 2018: € 133 mln.) aan gefactureerde transportvergoedingen namens netbeheerders en circa € 107 mln. (eerste halfjaar 2018: € 112 mln.) aan (milieu)heffingen en belastingen opgenomen, omdat Eneco voor deze posten gezien de lokale regelgeving optreedt als principaal.

5. Belastingen

De effectieve belastingdruk bedraagt 27,5% (eerste halfjaar 2018: 27,2%). Belastingen op het resultaat omvatten de actuele belastingen en mutaties in de uitgestelde belastingen tegen de nominale tarieven voor de vennootschapsbelasting in de landen rekening houdend met fiscale stimuleringsmaatregelen en overige fiscale faciliteiten.

6. **Bedrijfscombinaties en overige wijzigingen in consolidatiestructuur**

In het eerste halfjaar 2019 hebben twee acquisities plaatsgevonden. Dit betreft een bedrijf in Nederland op het gebied van laadpalen voor elektrisch rijden en een crowdfunding bedrijf in België voor projecten in de energietransitie. Deze acquisities zijn niet materieel in het kader van deze halfjaarcijfers, daarom zijn de toelichtingen volgens IFRS 3 'Business Combinations' hieronder niet vermeld.

7. **Implementatie IFRS 16 'Leases' per 1 januari 2019**

7.1 **Aanpassingen in openingsbalans door invoering IFRS 16**

Bij de toepassing van IFRS 16 heeft de Groep leaseverplichtingen opgenomen in de balans met betrekking tot leases die eerder waren geclassificeerd als operating leases volgens de criteria van IAS 17 en IFRIC 4. Deze verplichtingen, aangepast op basis van IFRS 16, zijn in de openingsbalans 2019 gewaardeerd tegen de contante waarde van de resterende leasebetalingen, verdisconteerd aan de hand van de 'incremental borrowing rates' van Eneco per activa-categorie. De gewogen gemiddelde 'incremental borrowing rates', toegepast voor de waardering van de leaseverplichtingen per 1 januari 2019 en gerelateerd aan de verschillende daarmee samenhangende activa-categorieën en valutasoorten, variëren van 0.22% tot 3.56%.

De Groep heeft als huurder (lessee) geen leases die eerder onder IAS 17 werden geclassificeerd als finance leases.

De berekening van de leaseverplichtingen per 1 januari 2019 volgens IFRS 16 is als volgt:

	Per 1 januari 2019
Leaseverplichtingen inzake operating leases per 31 december 2018 volgens jaarrekening 2018 [off-balance, tegen nominale waarde]	291
Short-term leases waarvan de kosten direct in het resultaat worden verantwoord ¹	-1
Low-value leases waarvan de kosten direct in het resultaat worden verantwoord	-2
Contracten die zijn herbeoordeeld, waarbij non-leasecomponenten (bv. servicekosten) zijn aangemerkt	-3
Aanpassingen als gevolg van een verschillende behandeling van opties in de contracten voor uitbreiding en beëindiging (vergeleken met de 2018-berekening)	1
Aanpassingen met betrekking tot variabele leasebetalingen en/of wijzigingen in de index of koers die van invloed zijn op variabele leasebetalingen	-12
Aanpassingen als gevolg van de proportionele verwerkingsmethode voor joint operations	-15
Aanpassingen als gevolg van overige verschillen	4
Leaseverplichtingen opgenomen in de balans per 1 januari 2019 nominaal	263
Leaseverplichtingen opgenomen in de balans per 1 januari 2019 verdisconteerd	225
Waarvan:	
- Kortlopende leaseverplichtingen	22
- Langlopende leaseverplichtingen	203

¹ Voor deze berekening betreft dit twee categorieën: short-term leasecontracten die voor maximaal 12 maanden waren afgesloten en het restant van meerjarige leasecontracten waarvan de laatste termijnen in 2019 aflopen.

De gebruiksrechten voor de geleasede activa zijn voor een gelijk bedrag als de desbetreffende leaseverplichtingen gewaardeerd en in de openingsbalans 2019 verwerkt, gecorrigeerd met het bedrag van alle vooruitbetaalde of overlopende leasebetalingen met betrekking tot die leaseovereenkomsten zoals opgenomen in de balans per 31 december 2018 en ontvangen lease incentives. Er waren geen leasecontracten die op de datum van eerste toepassing verlieslatend waren en een aanpassing in de waardering van de gebruiksrechten vereisen.

De per 1 januari 2019 in de balans opgenomen gebruiksrechten voor de geleasede activa hebben betrekking op de volgende categorieën Materiële vaste activa (initiële waarde per 1 januari 2019 en boekwaarde per 30 juni 2019):

	Per 30 juni 2019	Per 1 januari 2019
Grond en gebouwen	204	212
Machines en installaties	-	-
Overige bedrijfsmiddelen	7	8
Totaal gebruiksrechten geleasede activa	212	220

De verandering van de waarderingsgrondslagen inzake leasecontracten heeft de volgende posten in de openingsbalans per 1 januari 2019 en in het saldo per 30 juni 2019 beïnvloed:

	Per 30 juni 2019	Per 1 januari 2019
Materiële vaste activa – gebruiksrechten geleasede activa	212	220
Uitgestelde belastingvorderingen	-	-
Overige langlopende schulden	5	5
Rentedragende schulden - leaseverplichtingen	-214	-225
Overige kortlopende schulden	-2	-
Totale impact	1	-

De netto impact van de implementatie van IFRS 16 op het Eigen vermogen van de Groep per 1 januari 2019 is nihil.

De verandering van de waarderingsgrondslagen inzake leasecontracten heeft geleid tot verschillen in presentatie en bedragen in de winst- en verliesrekening vergeleken met de toepassing van de voorgaande standaard IAS 17:

	Eerste halfjaar 2019	
	IFRS 16 (nieuw)	Pro forma IAS 17 (oud)
Uitbesteed werk en andere externe kosten	4	16
Afschrijvingen en bijzondere waardemutaties materiële vaste activa	11	-
Financiële lasten	2	-
Totaal bedrag leasekosten	17	16

7.2 Toegepaste praktische mogelijkheden ('practical expedients') volgens IFRS 16

Bij de implementatie van IFRS 16 heeft de Groep de volgende mogelijkheden ('practical expedients') toegepast die door deze standaard zijn toegestaan:

- contracten die voorheen onder IAS 17 en IFRIC 4 kwalificeerden als een lease zijn ook onder IFRS 16 als zodanig aangemerkt; contracten die voorheen niet werden gekwalificeerd als een lease zijn dat ook niet met ingang van 1 januari 2019;
- het gebruik van één disconteringsvoet voor de waardering van een leaseportefeuille per activacategorie (bijvoorbeeld grond en gebouwen) rekening houdend met de soort valuta;
- het toepassen van eerdere beoordelingen of leasecontracten verlieslatend zijn;
- de accounting van (voorheen) operating leaseovereenkomsten met een resterende leaseperiode van minder dan 12 maanden op 1 januari 2019 als 'short-term leases';
- de uitsluiting van eerder betaalde initiële directe kosten voor de waardering van de gebruiksrechten voor de 'leased assets' op de datum van eerste toepassing; en
- het achteraf gebruiken van nieuwe informatie bij het bepalen van de leaseperiode wanneer het contract opties bevat om de huurovereenkomst te verlengen of te beëindigen.

7.3 Lease-activiteiten van Eneco als lessee

De Groep huurt activa als grond van landeigenaren voor wind- en zonneparken, daken van bedrijfsgebouwen voor zonnepanelen, kantoren, magazijnen, (ICT-)apparatuur en bedrijfsauto's. Huurcontracten worden meestal aangegaan voor vaste perioden van 1 tot 40 jaar, maar kunnen verlengings- of beëindigingsopties bevatten. Huurtermijnen worden op individuele basis onderhandeld en bevatten een breed scala van verschillende voorwaarden. De leaseovereenkomsten leggen geen enkel convenant op, maar geleasede activa mogen niet worden gebruikt als zekerheid voor financieringsdoeleinden.

7.4 Belangrijkste waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen volgens IAS 17

Tot en met het boekjaar 2018 werden alle leases van materiële vaste activa geclassificeerd als een operating lease; de Groep had als lessee geen finance leases. Betalingen die zijn gedaan onder operating leases (na aftrek van eventuele incentives die zijn ontvangen van de verhuurder) werden ten laste van het resultaat gebracht gedurende de leaseperiode (grotendeels als 'Uitbesteed werk en andere externe kosten' in de winst- en verliesrekening).

7.5 Belangrijkste waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen volgens IFRS 16

Algemeen

Vanaf 1 januari 2019 worden leaseovereenkomsten in de balans verwerkt als een gebruiksrecht voor een geleased actief en een overeenkomstige leaseverplichting op de datum waarop het geleasede actief beschikbaar is voor gebruik door Eneco. De beoordeling of een contract een leaseovereenkomst is of een lease bevat vindt plaats bij aanvang van dat contract. Indien betalingen niet-leasecomponenten bevatten (bijv. onderhouds- of servicekosten) dan worden deze niet meegenomen in de waardering in de balans maar ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop de prestaties betrekking hebben.

Bedrijfsmiddelen met een waarde minder dan USD 5.000 ('low-value leases'), om praktische redenen wordt EUR 5.000 als grens gehanteerd, of met een leasetermijn korter dan 12 maanden ('short-term leases') zijn binnen IFRS 16 vrijgesteld van activering waar de Groep gebruik van maakt.

7.5.1 Waardering leaseverplichtingen

Verplichtingen die voortvloeien uit een leasecontract worden initieel gewaardeerd op basis van de contante waarde van de volgende soorten leasebetalingen:

- vaste betalingen (inclusief termijnbetalingen die variabel lijken maar naar hun aard vast zijn), na aftrek van eventuele te ontvangen lease 'incentives';
- variabele leasebetalingen die zijn gebaseerd op een index of een koers;
- bedragen die naar verwachting door de huurder verschuldigd zullen zijn onder restwaarde garanties;
- de uitoefenprijs van een koopoptie als de huurder redelijk zeker is van die optie gebruik te zullen maken; en
- uitbetalingen van boetes voor het beëindigen van de huurovereenkomst, indien de huurtermijn overeenkomt met de huurder die die optie uitoefent.

Een leaseverplichting wordt initieel verdisconteerd aan de hand van de interestvoet die impliciet in het leasecontract is opgenomen. Als dat percentage niet beschikbaar is, wordt de 'incremental borrowing rate' van de desbetreffende activacategorie gebruikt. Dit is het rentetarief dat Eneco zou moeten betalen om de benodigde liquide middelen te lenen om een actief van vergelijkbare waarde te verkrijgen in een vergelijkbare economische omgeving met vergelijkbare voorwaarden.

Vervolgens wordt de leaseverplichting opgerent tegen de interestvoet die impliciet in het leasecontract is opgenomen of, als deze niet beschikbaar is, tegen de 'incremental borrowing rate'. De leaseverplichting wordt verminderd met de lease-betalingen en verhoogd door oprenting. De interestkosten voor het oprenten worden via de 'Financiële lasten' in de winst- en verliesrekening verwerkt. Deze financieringskosten worden ten laste van het resultaat gebracht gedurende de leaseperiode op een dussdanige manier dat een constante periodieke rentevoet gegenereerd wordt voor het resterende saldo van de leaseverplichting.

Eneco maakt een herbeoordeling van het leasecontract en past een herwaardering toe van de leaseverplichting en van het daarmee samenhangende gebruiksrecht van het geleasede actief indien:

- de leasetermijn is aangepast of er is een verandering in de inschatting van de uitoefening van een koopoptie;
- de nog te betalen leasebedragen zijn gewijzigd door aanpassingen in een index of koers of een verandering in de verwachte betaling inzake een gegarandeerde restwaarde; en
- een leasecontract is aangepast en deze aanpassing van de lease is niet verwerkt als een afzonderlijke (nieuwe) leaseovereenkomst.

Gedurende het eerste halfjaar 2019 heeft Eneco alleen aanpassingen in de leaseverplichtingen verwerkt als gevolg van wijzigingen van een index of koers.

7.5.2 Waardering gebruiksrechten van geleasede activa

Gebruiksrechten van geleasede activa worden initieel gewaardeerd tegen kostprijs en omvatten het volgende:

- het bedrag van de initiële waardering van de leaseverplichting;
- leasebetalingen gedaan op of voor de ingangsdatum minus ontvangen lease incentives;
- eventuele initiële directe kosten; en
- herstelkosten (verwachte amoveringskosten en voorziening hiervoor opnemen indien contractueel verplicht).

Het gebruiksrecht voor het geleasede actief wordt vervolgens afgeschreven ten laste van het resultaat op lineaire basis over de kortste termijn van de gebruiksduur of de leasetermijn van het actief.

Onder IFRS 16 worden gebruiksrechten voor geleasede activa beoordeeld op een bijzondere waardevermindering in overeenstemming met de regelgeving in IAS 36 'Impairment of Assets'. Daarmee vervalt de verplichting onder de vorige standaard IAS 17 om een voorziening te vormen voor een verlieslatend contract.

7.5.3 Bedragen die niet zijn opgenomen in de waardering van leaseverplichtingen

Dit betreft de volgende betalingen:

- betalingen in verband met kortlopende leaseovereenkomsten ('short-term leases') en leases van activa met een lage waarde ('low-value leases') worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen onder de regel 'Uitbesteed werk en andere externe kosten'. Kortlopende leasecontracten zijn overeenkomsten met een leasetermijn van 12 maanden of korter en geleaste activa met een lage waarde omvatten vooral ICT-apparatuur en klein kantoormeubilair; en
- bedragen voor variabele leasebedragen die niet samenhangen met / afhankelijk zijn van een index of een koers.

Deze bedragen worden als kosten geboekt in de periode dat een bepaalde gebeurtenis of conditie zich voordoet en zijn in de winst- en verliesrekening opgenomen als 'Uitbesteed werk en andere externe kosten'.

7.6 Impact van IFRS 16 op het geconsolideerde kasstroomoverzicht

De presentatie van betaalde bedragen inzake leaseovereenkomsten in het geconsolideerde kasstroomoverzicht is na de invoering van IFRS 16 als volgt:

- betalingen in verband met 'short-term leases', 'low-value leases' en variabele leasetermijnbetalingen die niet zijn opgenomen in de waardering van de leaseverplichtingen, worden gepresenteerd als onderdeel van de 'Kasstroom uit operationele activiteiten';
- betalingen voor het interest-deel van de leaseverplichtingen worden gepresenteerd als onderdeel van de 'Kasstroom uit operationele activiteiten';
- betalingen voor het nominale / principale deel van de leaseverplichtingen worden gepresenteerd als onderdeel van de 'Kasstroom uit financieringsactiviteiten'.

Onder IAS 17 werden alle leasebetalingen uit hoofde van operating leases gepresenteerd als onderdeel van de 'Kasstroom uit operationele activiteiten'. Het gevolg is dat door toepassing van IFRS 16 de netto kasstroom uit operationele activiteiten in het eerste halfjaar 2019 is toegenomen met € 14 mln. in vergelijking tot de pro forma halfjaar 2019 cijfers op basis van IAS 17. De netto kasstroom uit financieringsactiviteiten is afgenomen met hetzelfde bedrag.

8. Afgeleide financiële instrumenten en reële waarde

De afgeleide financiële instrumenten zijn naar de volgende niveau's te verdelen:

Per 30 juni 2019	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Activa				
Energiecommodity- en CO ₂ -emissierechtencontracten	37	168	10	215
Renteswap- en valutacontracten	-	8	-	8
	37	176	10	223
Verplichtingen				
Energiecommodity- en CO ₂ -emissierechtencontracten	-	172	-	172
Renteswap- en valutacontracten	-	29	-	29
	-	201	-	201

Per 31 december 2018	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Activa				
Energiecommodity- en CO ₂ -emissierechtencontracten	50	189	13	252
Renteswap- en valutacontracten	-	8	-	8
	50	197	13	260
Verplichtingen				
Energiecommodity- en CO ₂ -emissierechtencontracten	4	218	-	222
Renteswap- en valutacontracten	-	4	-	4
	4	222	-	226

Met uitzondering van 31 december 2018 geen accountantscontrole toegepast.

De toelichting over de inhoud van de niveaus 1, 2 en 3 is opgenomen in de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening 2018.

In de Financiële Vaste Activa is per 30 juni 2019 € 50 mln (31 december 2018: € 84 mln.) als afgeleide financiële instrumenten opgenomen.

De reële waarde van de leningen per 30 juni 2019 bedraagt € 585 mln. (31 december 2018: € 454 mln.). De reële waarde van de leningen is benaderd door middel van de contante waarde methode. Hierbij is uitgegaan van relevante marktrentetarieven voor vergelijkbare schulden.

Daarmee vallen de gegevens voor deze waarderingsberekening onder 'niveau 2' binnen de reële waarde hiërarchie.

9. Groepsvermogen

N.V. Eneco Beheer heeft in het eerste halfjaar van 2019 voor € 68 mln. dividend ter beschikking gesteld aan haar aandeelhouder. Dit bedrag is in april 2019 uitgekeerd aan de aandeelhouder.

10. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Juridische procedures

De Groep is betrokken bij een aantal juridische en regulatorische claims en procedures die verband houden met de bedrijfsactiviteiten, ofwel als eiser ofwel als gedaagde. Het management zorgt ervoor dat deze zaken goed behartigd worden.

Aansprakelijkheden en voorwaardelijke verplichtingen in relatie tot deze claims en procedures worden periodiek beoordeeld op basis van de meest recente beschikbare informatie. Hierbij wordt regelmatig gebruik gemaakt van de adviezen van juristen en andere specialisten. Een voorziening wordt alleen getroffen als een negatieve uitkomst van de procedure 'waarschijnlijk' (IFRS: 'probable') wordt geacht en het bedrag van het verwachte verlies redelijkerwijs kan worden ingeschat. De daadwerkelijke uitkomst van een claim of procedure kan anders zijn dan de eerder ingeschatte aansprakelijkheid, en als gevolg daarvan een materieel negatief effect hebben op de financiële prestaties en positie van de Groep. Zo is Eneco bijvoorbeeld in rechte aangesproken tot betaling van een materieel bedrag, maar Eneco ontkent alle aansprakelijkheid hiervoor en betwist iedere vermeende verplichting tot betaling.

De voorwaarden van het splitsingsprotocol, zoals opgenomen in de jaarrekening 2018 van de Groep, zijn ongewijzigd.

Overige niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De Groep heeft inkoopverplichtingen voor energie ter grootte van € 9,7 mld. (31 december 2018: € 9,4 mld.). Deze inkoopcontracten hebben betrekking op het tweede halfjaar van 2019 en latere jaren. De inkoopverplichtingen omvatten energiecontracten voor eigen gebruik ('own use') met verschillende energieproducenten. Daartegenover staan reeds afgesloten verkoopverplichtingen, met name voor de zakelijke markt, die betrekking hebben op 2019 en latere jaren ter grootte van € 5,3 mld. (31 december 2018: € 4,7 mld.). Voor de inkoop van warmte zijn verplichtingen ter grootte van € 0,6 mld. (31 december 2018: € 0,6 mld.) aangegaan. De jaarlijkse (verwachte) verkoopverplichting, voor onbepaalde tijd, van warmte bedraagt € 0,3 mld. (31 december 2018: € 0,3 mld.).

De Groep heeft aan derden concern- en bankgaranties verstrekt ter grootte van € 0,6 mld. (31 december 2018: € 0,5 mld.), waarvan € 0,1 mld. betrekking heeft op voorwaardelijke verplichtingen om die garanties te verstrekken. Van deze € 0,6 mld. is € 0,5 mld. (31 december 2018: € 0,4 mld.) door N.V. Eneco Beheer verstrekt. De resterende concern- en bankgaranties zijn verstrekt door dochtermaatschappijen van N.V. Eneco Beheer waarvoor een 403-verklaring is afgegeven.

11. **Gebeurtenissen na balansdatum**

Eneco heeft op 17 juli 2019 een stroomafnamecontract (Power Purchase Agreement - PPA) met het windpark Fryslân getekend. Het betreft een overeenkomst met een termijn van 15 jaar (vanaf 2021) en een jaarlijks volume van 1,5 TWh. Het contract heeft een totale waarde voor de duur van het contract van circa € 1 mld.

Beoordelingsverklaring

Aan de Raad van Bestuur van N.V. Eneco Beheer

Opdracht

Wij hebben de in dit halfjaarbericht opgenomen verkorte geconsolideerde halfjaarcijfers over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019 van N.V. Eneco Beheer te Rotterdam bestaande uit de geconsolideerde balans, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, geconsolideerd mutatieoverzicht groepsvermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht met de toelichting, waarin opgenomen een overzicht van gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen, beoordeeld. Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen en het weergeven van de tussentijdse financiële informatie in overeenstemming met IAS 34 "Tussentijdse Financiële Verslaggeving", zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Het is onze verantwoordelijkheid een conclusie te formuleren bij de tussentijdse financiële informatie op basis van onze beoordeling.

Werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling van de tussentijdse financiële informatie verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 2410, "Het beoordelen van tussentijdse financiële informatie door de accountant van de entiteit". Een beoordeling van tussentijdse financiële informatie bestaat uit het inwinnen van inlichtingen, met name bij personen die verantwoordelijk zijn voor financiën en verslaggeving, en het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een controle die is uitgevoerd in

overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en stelt ons niet in staat zekerheid te verkrijgen dat wij kennis hebben genomen van alle aangelegenheden van materieel belang die bij een controle onderkend zouden worden. Om die reden geven wij geen controleverklaring af.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de tussentijdse financiële informatie over de periode 1 januari 2019 tot en met 30 juni 2019 niet, in alle van materieel belang zijnde opzichten, is opgesteld in overeenstemming met IAS 34, "Tussentijdse Financiële Verslaggeving", zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Rotterdam, 23 augustus 2019

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend:
Drs. J.A. de Bruin RA

Disclaimer

In dit halfjaarbericht worden toekomstgerichte uitspraken gedaan. Deze uitspraken zijn herkenbaar aan het gebruik van bewoordingen als 'verwacht', 'naar verwachting', 'voorziet', 'heeft het voornemen', en vergelijkbare uitdrukkingen. Deze uitspraken zijn onderhevig aan risico's en onzekerheden en de werkelijke resultaten en gebeurtenissen kunnen aanmerkelijk afwijken van de huidige verwachtingen. Factoren die daartoe kunnen leiden zijn onder meer, maar niet uitsluitend, de algehele economische omstandigheden, de situatie op de markten waarop Eneco actief is, het gedrag van klanten, leveranciers en concurrenten, technologische ontwikkelingen en juridische bepalingen en voorschriften van regelgevende instanties die consequenties hebben voor de activiteiten van Eneco. In aanvulling hierop, maar niet beperkt daartoe, kunnen toekomstige resultaten beïnvloed worden door financiële risico's, zoals valuta- en renterisico's en liquiditeits- en kredietrisico's. Eneco verwerpt iedere aansprakelijkheid of verplichting ter zake van het bijwerken of herzien van onderhavige prognoses op basis van nieuwe informatie, toekomstige gebeurtenissen of anderszins.

Op alle in dit halfjaarbericht gepubliceerde foto's berust copyright.

Eneco en Toon zijn geregistreerde merknamen van Eneco B.V.

Dit halfjaarbericht wordt alleen gepubliceerd op internet in een Nederlandstalige en Engelstalige versie.

Uitgave

N.V. Eneco Beheer
Communications & Public Affairs
Postbus 1003
3000 BA Rotterdam
Telefoon 088 806 0600
corporatecommunicatie@eneco.com
www.eneco.com

Vormgeving

C&F Report

N.V. Eneco Beheer
Postbus 1003
3000 BA Rotterdam
www.eneco.nl